

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 16. januarja (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Vzhodno bojišče. Fronta nadvojvode Jožefa. Tudi včeraj je ostal sovražni napad med dolinama Kasinu in Susita brez vsacega uspeha. Na enem kraju vsiljeni Rumuni bili so s protisunkom popolnoma nazaj vrženi in smo pri temu 2 oficirja ter 200 mož vjeli. — Armada Mackensen. Poljudi artiljerijski pripravi pričele so na obeh straneh od Fundeni močne ruske množice z napadom; par sto metrov pred našimi postojankami se je napadno valovje v našem zatvornem ognju razbilo. Pri ponovitvi napadov zvečer prišli so slabotni sovražni deli v naše jarke. bili pa takoj zopet prepodeni. Izgube sovražnika so velike.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Odgovor sovražnikov Ameriki.

Blaga misel mirovnih pogajanj, ki so jo sprožile Avstro-Ogrska, Nemčija in junji zavzniki brez vsacega sebičnega namena, zgolj iz želje po končanju tega grozovitega prelivanja krvi, pri naših sovražnikih, zbesnelih v divjem sovraštvu, ni našla nobenega odgovora. Tudi na pošteno ponudbo predsednika Združenih držav severne Amerike Wilsona so sovražniki prav otroško-blazno s posebno noto odgovorili, v kateri proglašajo tudi svoje vojne cilje. Takih vojnih zahtev in ciljev pa bi se ne smelo niti premaganemu nasprotniku ponuditi. Mi pa smo doslej na vseh bojiščih zmagoviti. Naši sovražniki pravijo kar odkrito, da hočejo na eni strani Nemčijo ponižati in ji sleherni gospodarski razvitek za vso bodočnost odvzeti, na drugi strani pa da hočejo Avstro-Ogrsko raztrgati ter razkosati. Amerikškemu predsedniku odgovorjajo aliranci so m. dr. tako-le:

„Aliranci so mnenja, da je bila nota Združenih držav izročena kot odgovor na nemško noto, da odgovarja že sama na vprašanje ameriške vlade in da po lastnih besedah predstavlja javno izjavo glede pogojev, pod katerimi bi se mogla končati vojna. Predsednik Wilson želi še več. On želi, da naj alivjujoče se države odkrito naznanijo svoje vojne cilje, ki si jih stavijo pri nadaljevanju vojne. Aliranci lahko odgovorijo na to zahtevo brez težkoč. Njihovi vojni cilji so pač znanani. Razložili so jih opetovano v izjavah načelnikov raznih vlad. Te cilje bomo podrobno razložili z vsemi kompenzacijami in nepravičnimi odškodninami za utrpljeno škodo se-le, ko se bodo pričela pogajanja. Civilizirani svet ve, da vsebujejo ti vojni cilji vse potrebno. V prvi vrsti obnovitev Belagije, Srbije, Črne gore in dolžne kilim odškodnine, opustitev okupiranih ozemelj na Francoskem, Ruskem in Rumunskem s pravičnimi odškodninami, reorganizacijo Evrope, garancijo za trajni režim, ki temelji na spoštovanju narodnosti in pravic vseh malih in velikih narodov, nadalje tudi teritorialne pogodbe in mednarodne ureditve, ki naj ščitijo meje na kopnem in na morju pred neupravičnimi napadi, vrnitev do province in pokrajin, ki so bile nekda-

Zabranite škodo

jo v vsakem gospodarstvu povzroča mrčes. Često se ne ve, da je kako nenadoma se pojavljeno škodo naredil skrit mrčes. Rastline na vrtu, živila v kleti, obleka, omarali, živila v hlevu, jedila v kuhinjski shrambi so postavljeni napadom škodljivega mrčesa, kot listnih uši, ščurk, moljev, škurkov, uši, bolh in stenic. Bolhe, stenic, muhe prenašajo bolezenske kadi, ki ogrožajo človeka in živali. Potrebno je zato, da se v vsaki hiši uporabljajo Fellerjev priznani mrčesni prašek „Elsa“. Popolnili tisočev, ki so ga že uporabljal, nenavadno hitro varno učinkuje proti vsaki vrsti mrčesa. Kamor se ga potrese, uniči ves mrčes z zalego vred. Fellerjev mrčesni prašek „Elsa“ ni moč nadomestiti z nobenim drugim. Redovne cene: 5 velikih pušic stane na vse kraje kron, 1 pušica, če se naroči hkrati z drugimi izdelki, krono. Natančno navodilo je priloženo. — Ti izborni izdelki se naročajo edino, pristni pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg šte. 241 (Hrvatska).

odvzete alirancem s silo ali proti volji prebivalstva, osvoboditev Italijanov, Slovanov, Čehov in Slovkov izpod tujega jarma, osvoboditev prebivalstva, ki se nahaja pod krvavim tiranstvom Turčije, odstranitvev osmanske države iz Evrope, ker je brez dvoma zapadni civilizaciji tuja. Nameni Nj. Vel. ruskega carja glede Poljske so jasni in objavljeni v proklamaciji, katero je izdal na svoje armade. Na taki podlagi je seveda sleherni pogajanje za mir nemogoče. Zato smo žal prisiljeni, da si vstvarimo z ojstrino meča boljšo bodočnost!

Grčija sprejela ultimatum.

V zadnji številki smo poročali, da so stavili sovražniki grškemu kralju naravnost gorostasni ultimatum, s katerim hočejo Grčijo popolnoma podjarmiti, ker svoje nevtralnostinoče žrtvovati. Kakor pričakovano, je morala Grčija zahteve tega ultimata sprejeti. Grčija danes ravno nima potrebnih sredstev, da bi se brezobzirnih svojih sovražnikov ubranila. To je iz sledečega razvidno. Do konca 1915 so bile razmere na Grškem približno te-le: Grška armada ima popolnoma moderno vojno upravo. Splošna vojna dolžnost obsega službeno dobo 35 let. Mirovni preženčni službeni čas je jako kratek; znaša namreč po postavi dve leti ali se skrajša vsled dopustov na 6 do 12 mesecev. Zato so tudi mirovni kadri, za katere za rezervne divizije sploh nobenih ni, slabotni. V vojni pa zamore Grška pri neznatnih mirovnih izdatkih vendar veliko armado postaviti. Večinoma obstoji ta armada seveda iz rezervistov. Tudi organizacija in oboroženje grške armade je moderna. Vsak divizijski okraj daje v vojni eno vojno in eno rezervno divizijo. Infanterija ima 6-5 mm-repetirno puško (Mannlicher-Schönauer 1903), poljska artiljerija 7-5 cm-topove (Schneider). Težko je seveda presoditi, v koliko so sedanje razmere oslabele to armado. Veliki del armade je na otokih dislociran, mnogo oseb se je pridružilo izdajalcu Venizelosu, mnogo rezervistov ni prišlo pod orožje, ker vladajo notranje zmešnjave. Enotnost v državi in armadi je odpravljena in zato je Grška takorekoč brez moči. Vkljub temu pa so imeli naši sovražniki tak strah pred njo, da niso preje mirovali, dokler ni bila grška armada razorožena. To je zopetni dokaz notranje slabosti naših sovražnikov. Podjarmili so Grčijo, brez da bi se ji upali vojno napovedati. Ali prisiliti jo niso mogli, da bi postala izdajalka in da bi nam kakor Italija in Rumunska v hrbet padla.

Izgube ladij naših sovražnikov.

J. Engel objavlja v listu „Prometheus“ od 6. t. m. zanimive številke. Okroglo 200 vojnih ladij naših sovražnikov, od ponosne linijske ladje po do strašnega podmorskega čolna, leži doslej na dnu morja. Kakšno vrednost tvorijo te potopljene ladje? V zadnjem desetletju so se gradbeni troški za linijske parnike skoraj podvojili (povišalo se je znatno hitrost, oboroženje in pancersko varstvo). Tako je stala n. p. ena ladja razreda „Patrie“ (1902/3) 28 milijonov, ena ladja istotako francoskega razreda „Duquesne“ (1915/16) pa 68 milijonov mark, medtem ko je Rusija za svoje najnovejše pancerske križarke porabila celo 76,8 milijonov. Pri srednji ceni 1750 mark za tono linijskih ladij računa Engel za Anglesko izgubo 362,250.000 mark vsled potopljenja 12 linijskih ladij; 17 uničenih angleskih pancerskih križark (srednja cena 1970 mark za tono) stane 530,619.500 mark; skupna vrednost 16 izgubljenih malih križark računa na 107,425.000 mark (srednja cena 1050 markov za tono.) K temu pride še za Anglijo 196,5 milijonov za 39 razruševalcev torpednih čolnov in 3,4 milijoni za 5 torpednih čolnov. Kot srednjo vrednost enega podmorskega čolna vzame Engel 3 milijone, kar bi znašalo za Anglijo okroglo 60 milijonov. Skupna angleska izguba znaša po Englu 1.260.194.500 mark pri 578.140 tonah, torej več kot 1 1/4 milijarde! Za vse naše sovražnike pa računa Engel 731.000 ton v vrednosti

1.580.886.500 mark, torej več kot eno in pol milijarde mark. Pri temu pa še znatne izgube zadnjega časa niso računane. K temu pride pa še ogromna množina premoga, olja, streliva, hrane, ki jo je morje požrlo. Izgube sovražnikov so torej res velikanske.

General v. Kneussl.

Kralj. bavarski generalni lajtnant vitez v. Kneußl dobil je za svoje zasluge na bojišču lastnoročno pismo nemškega cesarja, v kate-

General von Kneußl.

rem se mu je tudi podelilo hrastovo listje k redu „pour le merite“. Kneußl je bil poveljnik hrabrih bavarskih divizij, ki so na Rumunskem v najtežavnejših bojih s svojo jekleno vztrajnostjo sovražnika vrgle.

Od slovenskih strank.

Opozarjamo na članek, ki smo ga v 2. številki našega lista pod tem naslovom objavili. Zdaj prinaša „Grazer Tagespost“ zopet zanimivi članek, kateremu naj sledeče posnemamo:

Kakor že v članku od 3. t. m. omenjeno, da znatni del slovensko-klerikalne stranke ni zadovoljen s tem, da se pusti dr. Šušteršič preveč od osebnih povodov voditi. Brez da bi strankino vodstvo mnogo vprašal, se je že pred vojno za koncesijo za uresničenje neke nove banke v Ljubljani potegoval in jo je tudi hvala njegovim dobrim razmerjem s pokojnim ministrskim predsednikom grofom Stürgkom že julija meseca 1914 dobil. Banka je pred kratkim pod imenom „Ilirska banka“ z ustanovnim kapitalom 1 milijona v življenje stopila. Predsednikovo mesto si je dr. Šušteršič sam pridržal; njemu na strani stoje v upravnem svetu njegov bratranec, tovarnar usnja Pollak, tega sin in deželna odbornika dr. Lampe ter dr. Pegan. Stvarnih razlogov za uresničenje nove banke ni bilo, kajti Ljubljana je z bankami in bančnimi filijalkami dovolj preskrbljena. Zanimiva je pri tem okoliščina, da bo „Ilirska banka“ pod vodstvom deželnega glavarja tudi pred malo let ustvarjeni „Kranjski deželni banki“ konkurenco delala. Pravi namen nove ustanovitve se kaže deloma v pravilih „Ilirske banke“, kajti ti obsegajo med drugim določilo, da spade v njeno okrožje tudi uresničenje pridobitnih in gospodarskih zadrug ter vodstvo dela zadrug. To je naperjeno proti (istotako klerikalni) „Zadružni zvezi“, ki se je pod vodstvom dra. Kreka močno, skoraj 600 zadrug obsegajočo organizacijo razvil. Dr. Šušteršič in njegovi lastni pristaši imajo namreč načrt, mnogoštevilne v zvezi se nahajajoče hranilne in posojilne blagajne z „Ilirsko banko“ v zvezo spraviti; s tem bi prišla v položaj, pričeti takoj z živahnim delovanjem.

Ta namen je moral slabo učinkovati v krogu dra. Kreka in pri dne 30. decembra vršečem se glavnem zborovanju „Zadružne zveze“ prišlo je ob priliki nove izvolitve predstojništva do razburjene volilne bitke med pristaji obeh strank. Pri temu je zmagal dr. Krek, katerega lista je bila večinoma od zastopnikov štajerskih, koroških in primorskih zadrug izvoljena. Pred volitvijo so se vršili živahni razgovori, katerih so se na strani dra. Kreka udeležili vikar Smolej iz Celovca, poslanec Pišek iz Orehovca in gimnazijska profesorja Jarc ter Remce. Proti uspehu volitve

je dr. Šušteršič, kakor se čuje, volilni protest pri politični oblasti vložil, ker se pri sklicanju zborovanja ni ravnalo po pravilih. Zaradi nastalih težav v notranjem Slovenske ljudske stranke postalo je tudi stališče deželnega glavarja v deželnem odboru težavno. Opirati se zamore tam le na deželna odbornika dr. Lampeta in dr. Pegana. Od ostalih treh članov pripada deželni odbornik dr. Triller slovensko-liberalni stranki, dva, grof Barbo kot zastopnik veleposestva in dr. Zajc pa izvršujeta vojaško službo izven dežele. Medtem pa ko se je namesto vpoklicanega grofa Barbo njegovega namestnika barona Apfaltern pozvalo, je sedež deželnega odbornika dr. Zajca prazen, kajti deželni glavar je doslej opustil, njegovega namestnika, istotako Slovenski ljudski stranki pripadajočega dr. Gregoriča v deželni odbor vpoklicati. Ne da se tajiti, da to postopanje deželnega glavarja z določbami deželnega reda v nasprotju stoji in da je vsled pomanjkljive sestave deželnega odbora postavnost njegovih sklepov dvomljiva.

Tudi to mnogim strankinim pristašem ni dopadlo, da je dr. Šušteršič, odkar je bil pozvan k najvišji službi dežele, ni odločil advokatskega zastopstva dežele, ki mu je bila pod njegovim predhodnikom dr. Šukljutom izročeno. Zdaj pride vsled teh razmer celo v neprijetni položaj, da si mora kot deželni glavar sam ekspenzar nakazati, katerega zasluzi kot pravni zastopnik dežele. Mnogo je pomagal k nevolji v stranki konečno dogodek, ki se je odigral v preteklem letu. Neki spoštovani zdravnik slovenske narodnosti, ki je moral iz Gorice pobegniti, prosil je za provizorično mesto distriktnega zdravnika, da bi si vstvaril v tem težkem času eksistenco, ker je bil vsled vojne vse izgubil. Vkljub temu, da je zlasti sedaj prav malo proslincev za tako mesto, napravil je deželni glavar dovolitev od politične barve zdravnika odvisno in je zahteval od njega izjavo, da je pristaš deželnega glavarja, ne pa pristaš opozicije, ki se kaže v lastnem taboru. Zdravnik je nato svojo prošnjo nazaj potegnil. Taki dogodki razširjajo naravnost prepad med obema strujama Slovenske ljudske stranke, tako, da se bo dala odkrita ločitev le težko preprečiti.

Tako piše „Tagespost“ v svojem drugem, gotovo tudi velezanimivem članku. Brez da bi se za danes ozirali na politično stran te zadeve, ki je vsekakor plamteča obsodba slovensko-klerikalne stranke, izražamo vendar prav ponižno svoje mnenje, da bi bil skrajni čas za — tožbo. Kajti kranjskemu deželnemu glavarju se očita v teh člankih neverjetno korupcijo, izrabljanje svoje uradne moči v osebne sebične namene, torej stvari, ki pri honetnih ljudeh hudo smrdijo... Dr. Šušteršič je enkrat o uradnih dejah, da „žrejo in žrejo in žrejo“, — kdo pa zdaj „žre“? Stvar je danes tako očitna in tako grda, da mora priti do konca. In res, — nam se smili slovensko ljudstvo, ki je tej vesti klerikalcem žrtvovalo vse...

Bolečine kot vremenski preroki niso redke. Poznamo celo množico ljudi, ki natančno naprej vedo, je-li bode v par urah deževalo. Približajoča se sprememba vremena označi se v bolečinah udov, trganju ali bolenju, in vsak na tem trpeči bi bil gotovo vesel, ako bi zamogel to proroško lastnost zgubiti. To je tudi prav lahko mogoče. Masirajmo boleča mesta s Fellerjevim blagodejnim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. „Elsa-fluid“ in bolečinski napadi bodo kmalu ponehali. Mnogo zdravnikov priporoča „Elsa-fluid“ za take bolezni odpravljajoče masaze in do danes pač ni nobenega drugega sredstva za obdrnjenje, ki bi bilo enako in res zaslužno priljubljeno. „Elsa-fluid“ se kot bolečine odpravljajoče obdrnjenje tudi ne more nadomestiti. Pri temu je med vsemi takimi svredsti tudi najcenejše, kajti 12 steklenic stane franko samo 6 kron (predvojna cena). Naroči se edino pristno pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 241 (Hrvatsko). Etnako priljubljeno domače sredstvo so Fellerjeve milo odvajalne Rhabarbara-kroglice z zn. „Elsa-kroglice“, od katerih stane 6 škatljic samo 4 K 40 h franko, ter Fellerjevi močni migrenski črtniki z zn. „Elsa“ 1 karton 1 K. Fellerjev turistovski flašter z zn. „Elsa“ v kartonu 1 in 2 kroni povzroči hitro izginjenje kurjih oces. (c)

Izpred sodišča.

12. kazen.

Maribor, 11. januarja. 28-letni, v Leitersbergu rojeni Miha Glavič, nazadnje pomožni delavec v Faalu, bil je že 11-krat

večinoma zaradi tatvine, predkaznovan. Svojo zadnjo večjo kazen dobil je od deželnoobrambene divizijske sodnije v Gradcu januarja l. 1915, ko je bil obsojen zaradi zločina hujskarije zoper državo na 15 mesecev težke ječe. Ko je postal zopet prost, mu je postalo takoj dolgočasno po ječi. Ukradeč je decembra meseca v Mariboru 140 kron. Tako je prišel pred mariborsko okrožno sodnijo, ki mu je podelila kot 12. kazen tri mesece težke ječe.

Stroga kazen.

Berlin, 12. januarja. „Tageblatt“ poroča iz Thura: Zaradi udeležbe pri manipulacijah z žitom obsodila je kazenska sodnija voditelja vojnega žitnega urada mlinarja Bernolt na eno leto ječe in 78.000 mark denarne globe. Gotovo je kazen izredno stroga, ali zaslužena tudi v polni meri.

Kako se kavo draži.

Gradec, 13. januarja. Firma Kern & Comp. v Trstu prodala je dne 17. decembra 1915 s posredovanjem agenta Antona Amreich trgovcu Johanu Gortan v Feldbachu 30 žakljev kave po 405 K za 100 kil. Dne 15. marca 1916 kupil je Amreich to kavo zopet od Gortana nazaj i. s. po 800 K za 100 kil. Še isti dan prodal je Amreich kavo nekemu Altenburger za 910 K za 100 kil; ta mu je bil namreč denar za nakup na razpolago dal. Amreich je kupil torej vso kavo za 14.368 K, prodal jo je pa Altenburgerju za 16.343 K 60 h. „Zasluzil“ je torej brez vsacega truda 1975 K 60 h. Pri vsej tej kupčiji pa je ostala kava ležati, kjer je bila. Šele Altenburger jo je pustil priti v Gradec, kar ga je kostalo 58 K 67 h, tako, da mu je prišla kava tedaj na 16.402 K 27 h oziroma ena kila na 9 K 19 h. Dne 23. marca 1916 prodal je Altenburger 15 žakljev kave agentu Gaulhoferju; ta je kavo malim trgovcem po 9 K 50 h do 9 K 80 h naprej prodal. Amreich se je pokazal pri temu kot popolnoma nepotreben prekupčevalec, ki je blago le grozno podražil. Obsojen je bil na 1530 kron globe odnošno 153 dni zapore. — Trgovcu Gortanu se je pred sodnijo dokazalo, da je kupljeno kavo prodal nadrobno z 91% dobičkom. Obsojen je bil vsled tega na 14 dni strogega zapore z enim trdim ležiščem na teden in 4000 K globe.

Sleparji z žajfo.

Dunaj, 12. januarja. Pred sodnijo se je imel zagovarjati neki Johan Fajfar, ki je brez dovoljenja neko „štedilno milo“ izdeloval in po previsokih cenah prodajal. Žajfa ni bila glasom izvedenec nič vredna. Agent Jakob Weinreich kupil je od njega 1500 kil in to 470 K za 500 kil. Weinreich je žajfo zopet malim trgovcem oddajal po 525 K za 500 kil. Zato je bil tudi ta agent tožen. Dognalo se je, da je prvi obtoženec pri 100 kilah zaslužil 130 kron, agent pa 55 kron. Obtoženca sta bila obsojena vsak na 14 dni

zapore in 2000 kron globe. Poleg tega jima je odvzeta obrt in je tudi zapadlo 400 kil zaplenjene žajfe.

Tatica.

Maribor, 13. januarja. 23-letna natalkarica Katarina Cverlin je zaradi tatvine že opetovano predkaznovana. Dne 1. p. m. pobegnila je iz zadnjega svojega kazenskega zapore. Na večer istega dne se je vtihotapila v gostilno „Zur Traube“, kjer je bila prej enkrat uslužbena, ter je ukradla neki dekl 160 kron denarja in obleke v vrednosti 34 kron. Na lici mesta se je preoblekla; potem je nesla svoj tatinski plen in svojo jetniško obleko pred duri poslopja okrožne sodnije, kjer je jetniško obleko na tla položila. Potem je izginila v temni noči. Šele 19. p. m. so jo vjeli in zopet okrožni sodniji izročili. Zda je bila na dve leti težke ječe obsojena.

Še ena tatica.

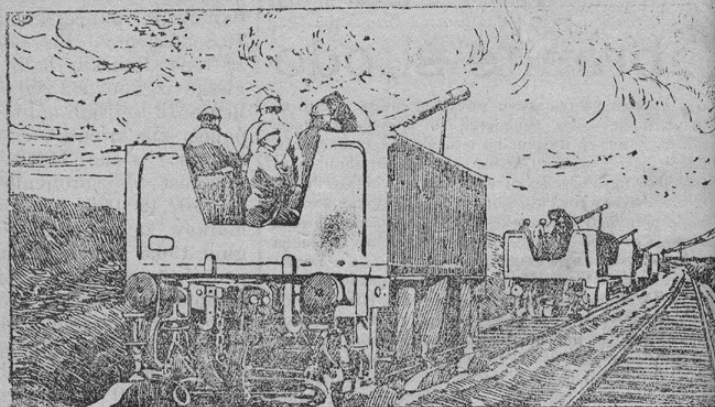
Maribor, 12. januarja. 30-letna Marija Spes, večkrat predkaznovana tatica ima navado, da krađe svoji lastni materi Ursuli Spes v Oberbreitenbuchu, kadar prid iz zapore. Z ukradenimi stvarmi pa živi pr dobro. Dne 19. oktobra p. l. je prišla zopet iz zapore. Takoj se je podala v okolico Slo Bistrice. Pokradla je zopet svoji materi 2 kil masti v vrednosti 110 kron, eno kilo suhih gob (10 kron) in pol mescena orehov (kron). Zasačili so jo pa kmalu. Nepopoljšljiva tatica je bila obsojena na 18 mesecev težke ječe; potem se jo bode oddalo prislilno delavnico.

Tatinski plen ruskih vjetnikov.

Maribor, 15. januarja. Na Hrvatskem rojeni Johan Buzina bil je uslužben kot kovaški pomočnik pri kovaču in kolarju Vincencu Tamm v Ptuj. Tam so delali tudi ruski vojni vjetniki, ker je del fabričnih prostorov stal na razpolago nekemu vojaškemu zavodu. Buzina priznava, da je sprejemal o teh Rusov predmete, o katerih je vedel, da so jih morali Rusi ukrasti. Množina in vrednost teh predmetov se ne da več dognati, ker se ni moglo izvedeti vse ruske vojni vjetnike, ki so bili pri tej stvari udeleženi. Na podlagi njegovega priznanja pa je dokazano m. dr., da je dobil od vojnega vjetnika Gerdokima Zaboroscenka dva prepašnika iz usnja v vrednosti 200 kron, o vojnega vjetnika Nikolaja Mocosa dva posteljni odeji v vrednosti 40 kron. Dal je zato Zagoroscenku en liter žganja; obljubil mu je tudi 10 kron, katere pa ni plačal. Mocosowu je dal 14 kron. Od vojnega vjetnika Romana Waleh kupil je usnja za podplata za 22 kron; usnje pa je bilo okoli 80 kron vredno. Porabil je to usnje za lastne čevlje. Druge od ruskih vojnih vjetnikov ukradene erarične predmete, ki so imeli vrednost 22 kron, prodal je obtoženec za 120 kron. Obsojen je bil zaradi tatinske udeležbe na mesecev ječe.

Od francoske armade.

Prinašamo sliko francoskih baterij na pancerskem vlakcu za obstreljevanje letal. To vrsto baterij rabijo Francozi zlasti na širnih bojiščih severne Francije ter pri Verdunu, kjer omogočijo velike železniške naprave mnogostransko rabo teh baterij.

Eine französische Panzerzugbatterie für fliegende Beschießung.